

***ἀναβορβορύαζω**, ἀνεβουρβουλύαζω Θράκ. (Περσίτας.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ ρ. βορβορύαζω.

Βρίθω, ἀφθονῶ: Ἀνεβουρβουλύασαν οἱ κόρ'ζες νὰ μᾶς τινίσουν (κόρ'ζες = κορβοί). Πβ. καὶ Πρόδρομ. 4, 11g (ἔκδ. Hesselting - Pernot) «ὁ κόρφος τοῦ βουρβούριζεν ψεῖρας ἀμυγδαλάτας».

***ἀναβορδώνω**, ἀνεβουρδώνω Σίφν.

Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ ἀμάρτ. ρ. βορδώνω. Πβ. βορδωνίζω.

Ἀνακτῶ τὰς δυνάμεις μου. Συνών. δυναμώνω.

ἀναβόρι τό, Πελοπν. (Λακων. Μάν.) — ΚΠασαγιάνν. Μοσκ. 25 καὶ 97 ἀνάβορο Πελοπν. (Μάν.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ οὐσ. βορβάς. Περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τοιοῦτων συνθέτων οὐσ. εἰς -ι μὴ ὑπάρχοντος ἀπλοῦ εἰς -ι, οἶον καλὸς καὶ καιρὸς - καλοκαίρι, ξερὸς καὶ βορβάς - ξεροβόρι κτ., ἰδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2,65 καὶ 190.

Δυνατὸς βόρειος ἄνεμος ἔνθ' ἀν.: Ἐφύσηξε σιφουνικὸ σφιχτὸ κι ἀναβόρι ἀκράτητο ΚΠασαγιάνν. Μοσκ. 25. Τῇ νύχτα βγάζουν κρνανὰ ἀναβόρια οἱ στερεῖς ΚΠασαγιάνν. Μοσκ. 97.

ἀναβουνάρα ἡ, ἀμάρτ. ἀναουνάρα Κάρπ. ἀνεουνάρα Κάρπ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ οὐσ. βουνάρα.

Ὁ ἐν τῷ ἀροτριωμένῳ ἀγρῷ ἐκ τῆς ἀναστροφῆς τοῦ ἀρότρου σχηματιζόμενος σωρὸς χώματος: Ὁ τὸν ξεστρεμὸν εἰς τὴν ἀνεουνάρα ἤσπασεν ὁ ζυός. Ἀπὸ τῆς ἀναουνάρας τὸ στροφὸν ὡς τὸ ἀνεκεφάλισμα τῆς σπορεῖας.

***ἀναβουνιά** ἡ, ἀναουνιά Μεγίστ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ οὐσ. βουνὸ παρεκταθὲν κατὰ τὸ συνών. ἀνηφορέα.

Ἡ ἀνωφέρεια τοῦ βουνοῦ. Συνών. ἀνηφορέα. Ἄλλα συνών. ὡς καὶ ἀντίθ. ἰδ. ἐν λ. ἀναβολάρις.

ἀναβούνωμα τό, ἀμάρτ. ἀνεβούνωμα Σῶρ.

Ἐκ τοῦ ἀμάρτ. ρ. ἀναβουνώνω.

Ἡ ἄκρα κορυφή τοῦ βουνοῦ, ἀκρώρεια.

ἀνάβρα ἡ, Ἡπ. Θεσσ. (Βόλ.) Κρήτ. (Βιάνν.) Μακεδ. — ΚΠαλαμ. Φλογέρ. βασιλ. 760 ΑΚαρκαβίτσ. Ἀρχαιολ. 15 ΚΚρυστάλλ. Ἔργα 2,207 ΙΓρυπάρ. Σκαραβ. 15 ΣΠασαγιάνν. Ἀντίλ. 52 ΙΒλαχογιάνν. ἐν Ἀνθολ. Η' Αποστολίδ. 50 — Λεξ. Ἡπίτ. Βλαστ. Δημητρ. ἀνάβρα Ἡπ. ἀναβρῆ Δαρδαν. (Ὁφρύν.) Λέσβ. (Πάμφιλ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀναβρύω ὑποχωρητικῶς.

1) Πηγὴ ὕδατος ἀναβρύουσα ἔνθ' ἀν.: Οἱ λέξεις τοῦ καιροῦ τοῦ πηδούσανε ἔς τὰ χεῖλη τοῦ ξάστερες καὶ ζωντανές σὰν τὴν ἀνάβρα ΑΚαρκαβίτσ. ἔνθ' ἀν. || Ποίημ.

Ὡ νερομάννες, ὦ πηγές, ὦ ἀνάβρες, ὦ βρυσσοῦλλες ΚΠαλαμ. ἔνθ' ἀν.

Ψυχὴ ἀλαφροήσκωτη καὶ νεραῖδοπαρμένη, πῶχαις λουστῇ ἔς ἐξωτικεῖα καὶ γάργαρη ἀνάβρα ΙΓρυπάρ. ἔνθ' ἀν. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀναβάλλουσα 1.

β) Μεταφ. ἀνάβλυσις, ἐπὶ τῆς ψυχῆς ΙΒλαχογιάνν. ἐν Ἀνθολ. Η' Αποστολίδ. 50 — Λεξ. Δημητρ.: Τῆς ψυχῆς ἡ ἀνάβρα Λεξ. Δημητρ. || Ποίημ.

Δροσιὰ κι ἀνάβρα μέσα σου καὶ κῦμα καὶ ποτάμι ΙΒλαχογιάνν. ἔνθ' ἀν. 2) Γῆ ὑγρὰ καὶ ἀργιλώδης Θεσσ. (Βόλ.)

ἀνάβραδα ἐπίρρ. Μακεδ. (Γκιουβ. Σέρρ. κ. ἀ.) — ΓΜαρκορ. Μικρὰ ταξιδ. 223.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνάβραδο.

Κατὰ τὸ βράδυ, περὶ τὴν ἐσπέραν ἔνθ' ἀν.: Τὴν Τρίτη ἀνάβραδα Γκιουβ. || Ποίημ.

Τί τραγουδᾶτε ἀνάβραδα, εὐαίσθητοι νησιῶτες; ΓΜαρκορ. ἔνθ' ἀν.

ἀνάβραδο τό, ΓΜαρκορ. Ποιητ. ἔργ. 73 ἀνάβραδον Μακεδ. (Πάγγ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ οὐσ. βράδυ.

Ὁ πρὸς ἐσπέραν χρόνος: Τ' ἀνάβραδα οὐ βασιλεῖς βγῆκε γιὰ περιπάτου Πάγγ. || Ποίημ.

Ὡς γοργὰ τ' ἀνάβραδο ἔς τὰ γονικά σου φτιάσῃς, τὰ ὥραϊα ποῦ σῶδωκε ὁ Θεὸς παιδάκια ν' ἀγκαλεῖσῃς ΓΜαρκορ. ἔνθ' ἀν.

ἀναβράζω σύννηθ. ἀναβράζου Τσακων. ἑβράζω Πόντ.

Τὸ μεσν. ἀναβράζω παρὰ τὸ ἀρχ. ἀναβράσσω.

Α) Κυριολ. 1) Ἀρχίζω νὰ βράζω, νὰ κοχλάζω Πελοπν. (Λακων.): Ἀμα δῆς πῶς ἀναβράζει τὸ νερό, νὰ ρίξῃς μέσα τὸ ρύζι. 2) Κοχλάζω, παφλάζω σύννηθ. καὶ Πόντ. Τσακων.: Ἀναβράζει τὸ νερὸ πολλαχ. Τὸ νερὸν ἑβράζ' Πόντ. Τὸ ὕω ἀναβράε (ὕω = ὕδωρ) Τσακων. Ἀναβρασμένο νερὸ πολλαχ. || Φρ. Ἀναβράζει τὸ αἷμά του (ἐπὶ τοῦ εὐρίσκομένου ἐν ὀργῇ) πολλαχ. β) Ὑφίσταμαι ζύμωσιν, ἐπὶ οἶνου Λεξ. Πρω. Δημητρ.: Τὸ κρασί ἀναβράζει Λεξ. Πρω. Ἀναβράζει ὁ μοῦστος Λεξ. Δημητρ.

γ) Ἐκβάλλω ἀφρούς, ταράττομαι, φουσκώνω, ἐπὶ τῆς κυμαινομένης θαλάσσης πολλαχ.: Ἡ θάλασσα ἀναβράζει.

3) Ἀναβρύω, ἀναπηδῶ, ἐπὶ ὕδατος Κρήτ.: Ἀναβράζει τὸ νερὸ Κρήτ.

Β) Μεταφ. 1) Εὐρίσκομαι ἐν βρασμῷ ψυχικῆς ὁρμῆς, ἐπὶ πάθους καὶ ὀργῆς Λεξ. Πρω. Δημητρ.: Ἀναβράζει ἀπὸ τὸ θυμὸ τοῦ Λεξ. Δημητρ. Συνών. βράζω.

2) Αἰσθάνομαι ἀκμαιοτάτας τὰς δυνάμεις μου, ἐπὶ σφριγῶντος νέου Πελοπν. (Λακων.)

ἀναβρακάτος ἐπίθ. Ἡπ. Κύθηρ. Πελοπν. (Γορτυν.) Χίος ἀναβρακάτους Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἀλαβρακάτος (Νεοελλ. Ἀνάλ. Παρνασσ. 1,218) ἀναβλακάτος Κεφαλλ. ἀναμπλακάτος Κεφαλλ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ ἐπιθ. βρακάτος.

1) Ὁ οἶονεῖ ἔχων ἀνασυρμένα πρὸς τὰ ἄνω τὰ βρακιά του, ἦτοι τὰ πτερά του, ἐπὶ ὀρνίθων ἔνθ' ἀν.: Αὐτεῖν εἶνι ἀναβρακάτη κόττα, δὲν τὴν σφάζου, θὰ τ' γκρατήσου γιὰ σπουρίτ' (πρὸς ἀναπαραγωγὴν τοῦ εἶδους) Αἰτωλ. || Αἰνίγμ.

Πτεινὸς ἀναβρακάτος | καὶ σιδηρομουστακάτος, ὅταν πλώσῃ τὰ φτερά του, | ποῖός μπορεῖ νὰ πᾶ κοντά του; (ὁ ἀνεμόμυλος) Χίος

Κόκοιτους ἀναβρακάτους | κι σιδηρομουστακάτους ἀνοίει τὰ φτερά του | κι καταπνί' τοὺν ἀγᾶ του (ὁ στατήρ) Αἰτωλ. 2) Τολμηρὸς, ἀνδρεῖος (ὁ ἔχων δηλ. ἀνασυρμένα τὰ βρακιά του καὶ ἑτοιμος πρὸς ἐπίθεσιν καὶ πάλην) Χίος

ἀνάβρασι ἡ, Πελοπν. (Λακων. Ὀλυμπ.)

Ἐκ τοῦ μεταγν. οὐσ. ἀνάβρασις.

1) Βράσις μέχρι βαθμοῦ τινος Πελοπν. (Ὀλυμπ.): Τὸ κρέας εἶναι ἔς τὴν ἀνάβρασι, βγάλε δυνὸ τρεῖς μεζέδες νὰ φάμε. Συνών. ἀνάβρασμα 1. β) Τὸ ζέον ὕδωρ Πελοπν. Ὀλυμπ.): Πλῦνε τὲς στάμνες μὲ ἀνάβρασι. Συνών. θερμός.

2) Μεταφ. ταραχὴ, θόρυβος, ἀναστάσεις Πελοπν. (Λακων.): Σήμερις ἔγινε ἀνάβρασι μεγάλη. Συνών. ἀνα-

2

βρασίδα 3, ἀναβρασμός 2, ἀνακάτωμα, ἀνακάτωσι, ἀνακατωσιά, ἀνακατωσούρα.

ἀναβρασίδα ἡ, Κεφαλλ. — Λεξ. Λεγρ. Μπριγκ. Βλαστ. Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνάβρασι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίλα. Διὰ τὸν σχηματισμὸν πβ. σκάσι-σκάσιλα κττ.

1) Καύσων, ζέστη ὑπερβολικὴ ἐνθ' ἀν. 2) Διαταραχὴ τοῦ πεπτικοῦ συστήματος, στενοχωρία Κεφαλλ.: Τὸ φαγητὸ μοῦ ἔφερε ἀναβρασίδα. 3) Μεταφ. ἀναβρασμός, ταραχὴ, ἐπὶ πάθους καὶ ὀργῆς Κεφαλλ. — Λεξ. Λεγρ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀνάβρασι 2.

ἀνάβρασμα τό, Ἡπ. — ΑΒαλαωρ. Ἔργα 2,204 — Λεξ. Πόππλετ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀναβράζω.

1) Βράσις Λεξ. Πόππλετ. Δημητρ. Συνών. ἀνάβρασι 1. 2) Συνήθως ἐν τῷ πληθ., αἱ κατὰ τὸν βρασμὸν ἐκ τοῦ πυθμένους ἀνερχόμεναι εἰς τὴν ἐπιφάνειαν φυσαλίδες Ἡπ.: Κοίταξι τί ἀναβράσματα ἀναβαίν' ἀπὸ τοῦ καζάν'. 3) Ὁ παφλασμὸς ὁ προερχόμενος ἐκ τῆς πτώσεως ἀντικειμένου τινὸς ἐπὶ ὑγρᾷ ἐπιφανείᾳ ΑΒαλαωρ. ἐνθ' ἀν.: Ποίημ.

Τὴν πέτρα ποῦ σοῦ κρέμασαν, τὴ γύμνα τοῦ κορμιοῦ σου, τὸ φοβερὸ τὸ ἀνάβρασμα τοῦ καταποντισμοῦ σου.

ἀναβρασμός ὁ, Θράκ.(Αἰν.) Πελοπν.(Ἀρκαδ. Κορινθ. Λακων.) Πόντ.(Κερασ. Οἶν.) κ.ά. — ΑΒαλαωρ. Ἔργα 3,227. Τὸ μεσν. οὐσ. ἀναβρασμός = ἀνάβρασις, βρασμός.

1) Βρασμός ψυχικός, ἔξαψις, ὀργὴ Πελοπν.(Ἀρκαδ. Κορινθ. Λακων.): Ἐχει ἀναβρασμὸ ἢ ψυχὴν του. 2) Ταραχὴ, θόρυβος, ἀναστάτωσης ἐνθ' ἀν.: Ποίημ.

Ἀκούστηκ' ἔξω ἀναβρασμός, φωνῆς ξαγριωμένες ΑΒαλαωρ. ἐνθ' ἀν. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀνάβρασι 2.

ἀναβραστός ἐπίθ. Ζάκ. Πελοπν.(Ἀρκαδ. Βούρβουρ. Λακων. Μάν. κ.ά.) — Λεξ. Δεξ. Πρω. Δημητρ.

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. ἀναβραστός, παρ' ὃ καὶ ἀνάβραστος.

1) Ὁ ζέων, λίαν θερμὸς ἐνθ' ἀν.: Ἡ ψυχοπαῖδα βύθιζε τὸ ζυμᾶρι μέσ' ἑς τ' ἀναβραστὸ νερὸ Λακων. Τὸ κυδῶνι εἶναι ἀναβραστὸ καὶ δὲ βορῶ νὰ τὸ κρατήσω ἑς τὰ χέρια μου Μάν. Ἀναβραστὸ πίνει τὸ γάλα του Λεξ. Πρω. Ἀναβραστὴ τρώει τὴ σούπια Λεξ. Δημητρ. || Φρ.

Τὸ βράχο βράχο πῆγαινα, | τοῦ Βλάχου τὰ σφαχτά ἔρωγα μὲ τὴν ἀναβραστὴ σκαστὴ χονλζάρα

(καθαρογλώσσημα, εἰς τὸ ὁποῖον τίποτε δὲν σημαίνει ἡ λ.) Πελοπν. 2) Ὁ βράζων ἔτι, ὁ μὴ τελείως βράσας, ἡμίβραστος Πελοπν.(Βούρβουρ.): Προχτὲς ἐμεῖς, γὰ νὰ βιαστῇ ἡ προκομμένη ἡ νύφη μας, τὸ φάγαμε ἀναβραστὸ τὸ κρέας.

***ἀνάβρεγμα** τό, ἑνέβραγμαν Πόντ.(Κοτύωρ.) ἑνέβραμαν Πόντ.(Κοτύωρ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀναβρέχω.

Τὸ νὰ βραχῇ τι.

ἀναβρέχω ἀμάρτ. ἑνέβρεχω Πόντ.(Κρώμν.) ἑνέβρεχω Πόντ.(Χαλδ.) Μέσ. ἀναβρέχομαι Λεξ. Δημητρ. ἀνεβρέχομαι Σῦρ. ἑνέβραχομαι Πόντ.(Ἀμισ.) ἑνέβραχουμαι Πόντ.(Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.) ἑνέβράγομαι Πόντ.(Ἀμισ.) ἑνέβράγουμαι Πόντ.(Ἀμισ.) Μετοχ. ἑνέβραγμένος Πόντ.(Χαλδ.) ἑνέβραμένος Πόντ.(Χαλδ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ ρ. βρέχω. Παρ' Ἀριστοτ. Προβλήμ. 21,6 διάφορος γραφὴ ἀναβρέχθ' ἐντες, ἀντὶ τῆς ὁποίας προτιμᾶται βρέχθ' ἐντες.

Καθιστῶ τι διάβροχον, διαβρέχω ἐνθ' ἀν.: ἑνέβραξα τὸ μαντήλι μ' Πόντ. (Χαλδ.) Ἀναβράχθηκαν τὰ ξύλα Λεξ. Δημητρ. ἑνέβρεξεν κ' ἐνεβράχταν τὰ στάδα ἑς ὁ ἁλὼν (στάδα = στάχυα) Χαλδ. εἶναι ἀνεβρεμένα τ' αὐλάτσια Σῦρ. Τὰ λώματα ἑνέβραγμένα εἶναι (λώματα = ἐνδύματα) Χαλδ. || Φρ. ἑνέβράχτην κ' ἐγέντον κουδκουκούρα (κουδκουκούρα = ἀνδρεῖ-κελον περιφερόμενον ὑπὸ παιδίων καὶ περιλουόμενον ἄνωθεν ἐκ τῶν οἰκιῶν πρὸς μαγικὴν προκλήσιν βροχῆς) αὐτόθ. || Αἰνιγμ. Ἐχω ἕναν σανιδόπον καὶ πάντα ἐν' ἑνέβραμένον (ἡ γλῶσσα) Χαλδ.

ἀναβρικός ἐπίθ. Θεσσ. Μακεδ. (Βέρ. Καταφύγ. Σέρρ.) ἑνέβρικός Μακεδ. (Βελβ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνάβρα. Τὸ ἑνέβρικός ἐκ τοῦ ἀμαρτ. ἀνεβρικός.

Α) Ἐπιθετ. 1) Ὁ ἀναβρύων, ὁ ἀναβλύζων, ἐπὶ ὑδάτων ἀναβλυζόντων ἐκ τοῦ βάθους λίμνης Θεσσ.: Ἀναβρικός νερά. 2) Ὁ προερχόμενος ἐκ πηγῆς, πηγαῖος Μακεδ. (Βελβ. Καταφύγ. Σέρρ.): ἑνέβρικός νερὸ Βελβ. || Φρ. Ἀναβρικός νεράκι (πηγὴ) ἐν χειρογράφῳ τοῦ 1800 «ἀφιερῶθι τὸ παρὸν ἀναβρικός νεράκι» Σέρρ.

Β) Τὸ οὐδ. οὐσ. 1) Πηγὴ ἀναβρύουσα ὕδωρ Μακεδ. (Βέρ.) 2) Τόπος ἀναβρύων ὕδωρ Μακεδ. (Καταφύγ.) Συνών. ἀνάβρυσι 2.

Πβ. ἀναβρυσικός, ἀναβρυτάρι, ἀναβρυτικός, ἀναβρυτός, βρυσικός.

***ἀναβρόντητος** ἐπίθ. ἀλεβρόντητος Νίσυρ. ἀλεβρόντιστος Νίσυρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ ἀρχ. ἐπιθ. ἐμβρόντητος. Ὁ τύπ. ἀλεβρόντητος ἐκ τοῦ *ἀνεβρόντητος κατ' ἀνομ., ὁ δὲ ἀλεβρόντιστος κατ' ἀναλογ. πρὸς ἄλλα εἰς -ιστος.

Ἐκστατικός, ἐμβρόντητος: Ἀλεβρόντητος ἔμεινα ποῦ τὸν εἶδα. Ἐμείνα ἀλεβρόντιστος σὰν τ' ἄκουσα.

ἀναβρυζάρα ἡ, ἀμάρτ. ἑνέβρυζάρα Μακεδ.(Βελβ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνάβρυσι > *ἀναβρυσάρα τοῦ ζ παρὰ τὸ σ ἴσως κατ' ἐπίδρασιν τοῦ ἀναβρύζω, δι' ὃ ἰδ. ἀναβρύω. Τὸ ἑνέβρυζάρα ἐκ τοῦ ἀμαρτ. ἀνεβρυζάρα.

Πηγὴ ἀναβρύουσα. Πβ. ἀναβάλλουσα, ἀναβρουῖσα.

ἀναβρουῖσα ἡ, Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Πρω. Δημητρ. ἀνεβρουῖσα Σίφν.

Ἐκ τῆς ἀρχ. μετοχ. ἀναβρύουσα τοῦ ρ. ἀναβρύω. Περί τῆς μεταβολῆς τοῦ τόνου ἰδ. Ἀνθ. Παπαδόπ. ἐν Ἀθηνᾶ 37 (1925) 183.

1) Πηγὴ ἀναβρύουσα ὕδωρ Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Πρω. Δημητρ. 2) Φλὲψ ὕδατος ἐν τῷ πυθμένι φρέατος Σίφν.

Πβ. ἀναβάλλουσα, ἀναβρυζάρα, ἀναβρυταρζά, ἀναβρυτούρα.

ἀνάβρυσι ἡ, Ἡπ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀναβρύω.

1) Ἀναπήδησις ὕδατος ἐκ τῆς γῆς ὡς τοῦ πίδακος: Ἐδῶ τὸ νερὸ ἔχει ἀνάβρυσι. Πήδησε ἡ γίδα σὰν τὴν ἀνάβρυσι. Συνών. ἀναβρύσισμα. Πβ. ἀνάβρυσμα. 2) Τὸ μέρος, ἐνθα ἀναβλύζει ὕδωρ. Συνών. ἀναβρικός Β 2. Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀνάβρυσ' καὶ ὡς τοπων. Στερελλ. (Παρνασσ.)

Πβ. ἀναβάλλουσα.

ἀναβρουσιάζω Κέρκ. (Ἀργυρεᾶδ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνάβρυσι.

Ἀναβρύω, ἀναβλύζω: Ἐδῶ ἡ γῆς ἀναβρουσιάζει. Συνών. ἀναβρυσῶ, ἀναβρύω 1, ἀναδίνω.

